

23 Mart 2015

Sayı : 64272063-610-895
Konu : Yazılı Soru Önergesi (7-59658)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : TBMM Başkanlığının 03.02.2015 tarih ve 43452547-120.00-213541 sayılı yazısı.

Manisa Milletvekili Sayın Erkan AKÇAY'ın tarafıma tevcih ettiği 7/59658 esas nolu yazılı soru önergesi, T.B.M.M. İç Tüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'ndan alınan yazılı bilgiler doğrultusunda aşağıda cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Taner YILDIZ
Bakan

EK :
Önerge Cevabı (1 Sayfa)

MANİSA MİLLETVEKİLİ SAYIN ERKAN AKÇAY'IN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/59658)

Soru:

Dünya ekonomisindeki büyüme hızındaki yavaşlamaya paralel olarak kömür ve ham petrol fiyatlarında düşüşler gözlenmektedir. Son 3 yıla bakıldığında uluslararası piyasalarda kömürün fiyatı yüzde 47, ham petrolün fiyatı yüzde 23 oranında gerilemiştir. Oysa aynı dönemde Türkiye’de kömürün fiyatı yüzde 35, ham petrolün fiyatı yüzde 20 artmıştır. 5200 kilokalorilik kömürün tonu üç yıl önce Türkiye Kömür İşletmeleri’nden 203 liraya satılırken şimdi 275 liraya satılmaktadır. Yine üç yıl önce 95 oktan benzinin litresi 4 liradan satılırken şimdi 4,83 liradan satılmaktadır. Buna göre
-Türkiye’nin enerjide dışarıya bağımlı olduğu bilinmekte iken, kömür ve ham petrol fiyatlarında uluslararası piyasadaki düşüşünün aksine ülkemizdeki yükselişin sebebi nedir?

Cevap:

5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu'na göre, petrol fiyatları 01/01/2005 tarihinden itibaren en yakın erişilebilir dünya serbest piyasa oluşumu dikkate alınarak serbest piyasa koşullarına göre oluşmakta olup, rafineri fiyatlarının endeksle oluşturulması, dağıtıcı ve nakliye paylarının tavanı gibi fiyatların dolaylı veya dolaysız olarak kamuca belirlenmesine ilişkin uygulamalar sona erdirilmiştir. Ayrıca petrol piyasasında dolaşımda tüm petrollerin fiyatı, ham petrol fiyatındaki değişimlerden etkilenmekle birlikte, her bir ürünün fiyat teşekkülünün arz-talep mekanizmasına göre ayrı ayrı olduğu, fiyatların oluşumuna etki eden birçok faktörün de bu süreçte rol oynadığı bilinmektedir. Ham petrol fiyatı ve benzin, motorin gibi ürünlerin kendi arz-talep koşullarının yanı sıra navlun bedeli, döviz kuru, ülkelerin mevzuatlarına göre gümrük vergileri, ÖTV ve KDV gibi diğer vergileme unsurları gibi hususlar yanında tarafların özel hukuk çerçevesinde aralarında kararlaştırdıkları unsurlar, belirli bir zamandaki konjonktürel gelişmeler gibi birçok husus fiyat oluşumuna etki edebilmektedir. Bu kapsamda fiyatlar serbest rekabet ortamında piyasada belirlenmektedir.

Dolar-Brent-Motorin (İstanbul Avrupa Yakası) Fiyatları ve Değişimleri

	Dolar	Brent (\$/Varil)	CIF Motorin (\$/Ton)	CIF Motorin (TL/lt)	Motorin Vergili (TL/Lt)
20.Haz.14	2,1306	115,26	957,5	1,72	4,49
20.Oca.15	2,3424	47,01	481	0,95	3,57
Değişim (%)	9,94	-59,22	-49,77	-44,65	-20,49
Fark TL/LT				0,77	0,92

Yukarıdaki tabloda görüldüğü gibi, Brent petrolde % 59,22 düşüş yaşanırken, motorin ürün fiyatında % 49,77'lik bir düşüş gerçekleşmiştir. Aynı dönemde dolar kuru ise % 9,94 artmıştır. Dolayısıyla burada önemli olan ürünün kendi fiyatındaki ve dolar kurundaki değişimlerdir. Bu çerçevede, motorinin CIF fiyatı yaklaşık 77 kuruş düşmüş olup, bu düşüşün yurt içi fiyatlara yansımaları da 92 kuruş olmuştur. Dolayısıyla yurt içi fiyatlar uluslararası piyasada ve dolar kurunda yaşanan gelişmelerle paralel olarak değişim göstermiştir.

Dolar-Brent-Benzin (İstanbul Avrupa Yakası) Fiyatları ve Değişimleri

	Dolar	Brent (\$/Varil)	CIF Benzin (\$/Ton)	CIF Benzin (TL/lt)	Benzin Vergili (TL/Lt)
20.Haz.14	2,1306	115,26		1,71	5,12
20.Oca.15	2,3424	47,01	484,5	0,86	4,10
Değişim (%)	9,94	-59,22	-54,35	-49,89	-19,92
Fark TL/LT				0,85	1,02

Aynı şekilde yukarıdaki tablodan da görüleceği üzere benzin ürününün uluslararası piyasa fiyatında dolar bazında % 54,35 oranında düşüş yaşanmıştır. Benzinin ürün fiyatı uluslararası piyasada 0,85 TL/Litre ucuzlamış olup, söz konusu indirim vergili fiyatlara 1,02 TL/Litre olarak yansımıştır.